

BIULETYN 2/2023 luty 2023 r.

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

**EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE**

Europejskie Stolice Kultury 2023

W 2023 roku Europejskimi Stolicami Kultury zostały Veszprém (Węgry), Timișoara (Rumunia) oraz Eleusis (Grecja). Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury co dwa lata otrzymują dwa miasta z państw członkowskich Unii Europejskiej. Natomiast co trzeci rok wyróżniane jest jeszcze dodatkowo trzecie miasto, które znajduje się w kraju kandydującym do UE lub w kraju należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Europejskie Stolice Kultury to miasta wybrane przez Unię Europejską, które na rok stają się kulturalnym centrum Europy. Ten czas wypełniony jest festiwalami, koncertami, konferencjami i innymi przedsięwzięciami artystyczno-kulturalnymi, które skupią uwagę nie tylko mieszkańców miasta, regionu i kraju, ale również całego kontynentu. Ideą projektu „Europejskie Stolice Kultury” jest wzajemne poznanie, zbliżenie i dialog międzykulturowy Europejczyków.

Miasta otrzymują tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w wyniku wieloetapowego konkursu, podczas którego muszą wykazać swą europejskość, a jego mieszkańcy udowodnić, że są obywatelami zjednoczonej Europy. Miasto wybierane jest nie tylko na podstawie stanu obecnego, lecz głównie ze względu na to, co ma zamiar zrobić w ciągu roku, w którym miałyby zostać wybrane. Projekty realizowane w ramach ESK powinny oddawać ducha wspólnoty oraz współistnienia różnorodnych kultur w Europie. Wybrana stolica kultury w ciągu jednego roku ma szansę zaprezentowania potencjału kulturalnego nie tylko swojego miasta, ale także regionu i całego kraju. Uczestniczenie w projekcie przynosi też wymierne korzyści ekonomiczne w postaci większej liczby turystów odwiedzających miasto.

Idea ESK rozwija się nieprzerwalnie od 1985 roku i jest obecnie jedną z najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw Komisji Europejskiej, w ramach której realizowany jest jeden z celów Unii Europejskiej - pielęgnowanie bogactwa kulturowego Europy. Jest to inicjatywa powstała w celu umocnienia integracji w Europie poprzez:

- podkreślenie bogactwa i różnorodności kultur w Europie
- zwiększenie poczucia przynależności obywateli do wspólnej europejskiej przestrzeni kulturalnej,
- wsparcie wkładu kultury w rozwój miast.

Projekt został zainicjowany przez grecką minister kultury Melina Mercouri w 1985 roku pod nazwą Europejskie Miasta Kultury. Pierwszym miastem, które otrzymało ten status, były Ateny. W 1999 roku zmieniono nazwę projektu na Europejska Stolica Kultury oraz zmodyfikowano zasady wyboru miast-gospodarzy. W 2005 roku ustalono nowy tryb konkursowy oraz chronologię lokowania ESK w poszczególnych państwach. Każdego roku miasta wybrane jako Europejskie Stolice Kultury stanowią żywy przykład bogactwa i różnorodności europejskiej. Co roku tytuł Europejskiej Stolicy Kultury otrzymują miasta w dwóch krajach Unii Europejskiej.

Badania pokazują, że uzyskanie miana Europejskiej Stolicy Kultury ma duży wpływ na rozwój danego miasta (potwierdzono to m.in. w tzw. Raporcie Palmera, w którym przeprowadzono ewaluację efektów programu za lata 1995-2004). Miasto, które nosi miano Europejskiej Stolicy Kultury nie tylko zwiększa ofertę kulturalną, ale także przyciąga więcej turystów. Skutkuje to często rewitalizacją przestrzeni miejskiej, jak również zwiększeniem przedsiębiorczości mieszkańców i podniesieniem poziomu życia w mieście.

W wyniku przesunięć związanych z pandemią COVID-19 w latach 2021-2023 za każdym razem rocznie będą trzy Europejskie Stolice Kultury. W 2024 roku znów będą trzy miasta, co wynika już jednak z normalnego kalendarza. W 2025 roku tytuł ESK otrzymają dwa miasta.

EUROPEJSKIE STOLICE KULTURY 2023-2025

Spośród polskich miast miano Europejskiej Stolicy Kultury miały już Kraków (w 2000 roku) oraz Wrocław (w 2016 roku).

EUROPE DIRECT
Poznań

BIULETYN 2/2023 luty 2023 r.

EUROPE DIRECT Poznań przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

Veszprém (Węgry)

Veszprem jest jednym z najstarszych węgierskich miast. Leży na południowy zachód od Budapesztu, na północnym brzegu Balatonu. To tu powstał pierwszy uniwersytet w kraju oraz stolica biskupia, która powstała na początku XI wieku.

Veszprém-Balaton 2023
European Capital of Culture

Na 2023 rok przygotowano program, który obejmuje około 3000 wydarzeń. Dla odwiedzających przygotowano dedykowaną aplikację ze szczegółowymi informacjami.

Oficjalne rozpoczęcie odbyło się 21 stycznia. Tego dnia miał miejsce festiwal uliczny. Następnie w lutym odbędzie się festiwal literatury współczesnej, a w kwietniu festiwal bluesowy i międzynarodowy festiwal taneczny w maju. Program obejmuje również otwarcie nowego Domu Sztuki i festiwal ekologiczny. Mieszkańcy i turyści mogą spodziewać się licznych koncertów i pokazów tańca ludowego. Tematem przewodnim imprezy będzie położony blisko Balaton.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń
→ <https://veszprembalaton2023.hu/en>

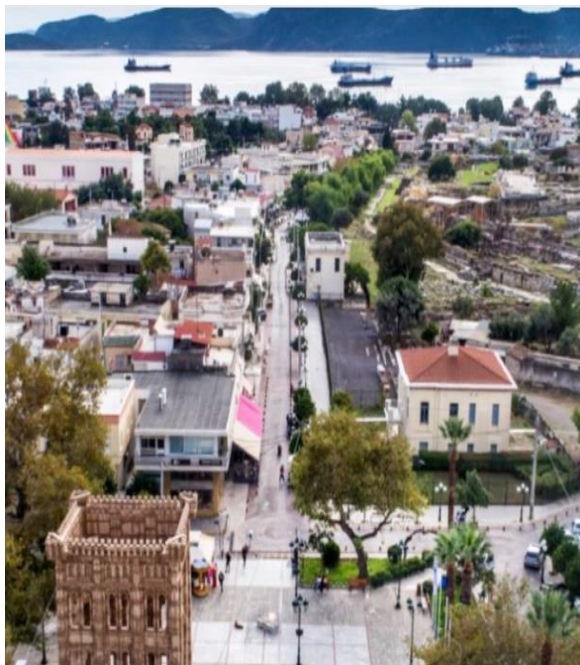
EUROPE DIRECT
Poznań

BIULETYN 2/2023 luty 2023 r.

EUROPE DIRECT Poznań przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

Elefsina (Grecja)

Greckie Eleusis to najmniejsze i najstarsze miasto, które będzie nosiło tytuł ESK w jej w dotychczasowej historii. To jedno z pięciu najważniejszych świątych miast starożytności,

miasto misterii eleuzyjskich i miejsce narodzin Ajschylosa. Dzięki portowi i strategicznemu położeniu, 21 km na zachód od Aten, w XIX wieku miasto zostało przekształcone w jeden z największych ośrodków przemysłowych. Eleusis to miasto przemysłowe, ale to nie jego jedyny znak rozpoznawczy. Kolejny to imponujące starożytne ruiny. Czerpiąc inspirację z bogatej historii miasta, Eleusis 2023 tworzy zintegrowany program artystyczny, badawczy i edukacyjny, o wiodącym tytule *Mysteries of Transition*, który koncentruje się na trzech osiach: Ludzie – Społeczeństwo / Praca / Środowisko.

Źródło: <https://2023eleusis.eu/en/>

Weekend otwarcia odbył się w dniach 4-5 lutego 2023 r. Elefsina będzie gospodarzem ponad 400 wydarzeń kulturalnych. W programie na najbliższe 12 miesięcy znalazły się wystawy fotograficzne, pokazy akrobatyczne czy spektakle przedstawiające historię ludobójstwa Ormian.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń

→ <https://2023eleusis.eu/en/>

Timisoara (Rumunia)

Timisoara wygrała konkurs ESK na 2021 rok, ale z powodu pandemii koronawirusa zdecydowano o przesunięciu o dwa lata zaplanowanych działań. Zdaniem burmistrza Dominika Fritz Teraz to był miły czas oczekiwania i teraz wszystko jest dopinane na ostatni guzik.

BIULETYN 2/2023 luty 2023 r.

EUROPE DIRECT Poznań przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

2023 Timișoara 2023
European Capital of Culture

Niech zabłyśnie Twoje światło! – to motto, programu przygotowanego na najbliższy rok. „Motto jest takie, żeby pokazać, że każdy, każda osoba może coś wnieść, niezależnie od tego, jakie

ma pochodzenie. Każdy może sprawić, aby jego światło świeciło dla społeczeństwa. Nasz program kulturalny powinien angażować jak najwięcej osób, nie tylko jako konsumentów kultury, ale jako współtwórców, powinien sprawiać, że miejsc w mieście będzie można doświadczać w nowy sposób” – powiedział burmistrz miasta.

Oficjalne otwarcie ESK 2023 zostało zaplanowane w połowie lutego, a w ciągu całego roku odbędzie się po 30 wydarzeń kulturalnych tygodniowo. Wśród nich m.in. spotkania z laureatami Nagrody Nobla w dziedzinie literatury Orhanem Pamukiem i Olgą Tokarczuk, czy niemieckim filozofem Peterem Sloterdijkem.

Więcej informacji oraz szczegółowy program wydarzeń
→ <https://timisoara2023.eu/en/>

Źródła:

<https://2023eleusis.eu/en/>

<https://culture.ec.europa.eu/news/three-new-capitals-of-culture-for-2023>

<https://www.eurodesk.pl/news/europejskie-stolice-kultury-2023>

<https://kreatywna-europa.eu/europejskie-stolice-kultury-2023/>

<https://www.national-geographic.pl/traveler/artykul/europejskie-stolice-kultury-w-2023-roku-to-miasta-malo-znane-czy-wiesz-gdzie-lezy-timisoara-230109023756>

<https://timisoara2023.eu/en/>

<https://veszprembalaton2023.hu/en>

Przygotował:

Współfinansowane przez
Unię Europejską

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu
al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań; tel. 61 8521670,
e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl